

Sygn. akt: VII U 1379/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodnicząca – SSO Lucyna Stąsik - Żmudziak

Protokolant sekr. sąd. Małgorzata Gruza

po rozpoznaniu w dniu 6 czerwca 2016 roku w Lublinie

sprawy M. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania M. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 2 czerwca 2015 roku znak:(...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję i ustala M. G. prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych od dnia (...)

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. na rzecz M. G. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VII U 1379/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 02 czerwca 2015 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił M. G. prawa do emerytury na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2013 roku, poz. 1440 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.). W uzasadnieniu organ emerytalny wskazał, iż odmawia ustalenia prawa do emerytury z uwagi na to, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze (decyzja – k. 453 akta emerytalne).

Odwołanie od tej decyzji złożył M. G. wnosząc o jej zmianę i ustalenia prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołania skarżący wskazał, iż w okresie od 04 maja 1974 roku do 30 czerwca 1976r. będąc zatrudnionym w Stoczni im. (...) w G. oraz od dnia 20 października 1976r. do 11 stycznia 1992 roku będąc zatrudnionym w (...)w C. wykonywał pracę w warunkach szczególnych na stanowisku spawacza (odwołanie – k. 2 – 4 akta sądowe).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania podtrzymując argumentację zawartą w treści zaskarżonej decyzji. (k. 8-9 a.s.).

W toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska procesowe (protokół – k. 26 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje.

M. G. urodzony (...), w dniu(...) roku złożył wniosek o emeryturę. W jego treści zawarł oświadczenie, iż nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, jest uprawniony do renty oraz kontynuuje zatrudnienie (wniosek o emeryturę - k. 406-409 a.e).

Na podstawie dokumentów dołączonych do wniosku oraz uzyskanych w wyniku przeprowadzonego postępowania organ rentowy decyzją z dnia 20 maja 2014 roku ustalił wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999 roku łączny okres podlegania ubezpieczeniom w wymiarze 25 lat okresów składkowych, nieskładkowych i uzupełniających. Organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy żadnego okresu do stażu pracy w warunkach szczególnych gdyż wnioskodawca nie przedłożył żadnych świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych. (karta przebiegu zatrudnienia - k. 452 a.e.; decyzja - k. 453 a.e.).

W celu dokonania niezbędnych ustaleń Sąd dopuścił dowody z dokumentów znajdujących się w aktach ZUS i aktach osobowych wnioskodawcy (k. 15 i 43 a.s.) oraz dowody osobowe w postaci zeznań wnioskodawcy M. G. (protokół – k. 26. – 27 oraz 51-51v. a.s.) oraz świadków J. R. (protokół – 27 v. – 28. a.s.) i Z. Ś. (protokół – k. 28 –29 a.s., H. Ś. k. 49v-50 as, P. Ż. k. 50v-51as).

M. G. z dniem 04.05.1974r. został zatrudniony na podstawie umowy o pracę, początkowo na 7 dniowy okres próbny a następnie na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy w Stoczni im. (...) w G. i powierzono mu obowiązki zrobienie kursu spawania a po kursie pracę spawacza elektrycznego na Wydziale K-2. Kurs spawania elektrycznego ręcznego, obejmujący kurs podstawowy spawania elektrycznego ręcznego i specjalistycznego na uprawnienia P., spawanie stali oraz (...) odbywał się w okresie od 04.05.1974r. do 15.09.1974r. Od 01.10.1974r. wnioskodawca podjął pracę spawacza elektrycznego ręcznego w dziale Prefabrykacji K.. Na wydziale kadłubowym spawało się sekcje statków, które szły na suchy dok, do składania na jednostkach. Spawał stutysięcznik, spawał kutry rybackie, spawanie wykonywało się pod kątem nawet 30 stopni. Spawacz zakładał deski na brzuch, żeby chronić się przed poparzeniem. Wnioskodawca spawał w ubraniu ochronnym, które nie paliło się, tylko wypalały się w nim dziury, było duże zadymienie, po wypawaniu jednej elektrody, trzeba było robić przerwę, bo nic nie było widać. Wnioskodawca spawał blachy 3-centymetrowe, w bliskiej odległości. W stoczni było bardzo ciężkie spawanie. Wnioskodawca w tym charakterze pracował do 3.06.1976r.

Od dnia 20 października 1976 roku wnioskodawca podjął zatrudnienie w(...) w C. (pierwotna nazwa (...)). Został zatrudniony na czas nieokreślony w pełnym wymiarze pracy w zakładzie metalowym nr 1 i powierzono mu stanowisko spawacza. Sama spółdzielnia skupiała różne branże i zakłady, początkowo nawet 35, w tym np. zakład metalowy, wodno-kanalizacyjny, malarski, krawiecki, lekarsko-dentystyczny, pralnie chemiczne, szewski, zakłady były na terenie powiatu (...) w różnych miejscowościach i miejscach. Zakład nr (...) zajmował się wszystkimi pracami metalowymi, np. wykonywano kominy, robiono konstrukcje stalowe, produkowane grzejniki stalowe CO, zbiorniki dla potrzeb mleczarni, dużo różnych konstrukcji dla potrzeb cementowni, pomosty i przejścia nad torami itp. Zakład metalowy był największy w (...), zatrudniał ok. 20-40 osób, pracujących w brygadach, na stanowiskach ślusarza i spawacza. Wnioskodawca był spawaczem, wykonywał spawanie gazowe i elektryczne. Niekiedy spawania dotyczyły bardzo dużych konstrukcji i sam spawacz nie mógłby konstrukcji np. odwrócić, zmienić położenia. Przy takich pracach potrzebni byli pomocnicy. Wykonywał różne rodzaje spawania, takie jak były potrzebne, tak gazowe, jak i elektryczne. W strukturze zakładu było wykonywane usług spawalniczych i tego rodzaju usługi były wykonywane na rzecz zleceniodawcy np. cementowni, browarów, Mleczarni. Spawano kominy, konstrukcje metalowe, zbiorniki ciśnieniowe, zbiorniki na cement, silosy na zboże, wiaty. Wnioskodawca spawał zbiorniki na potrzeby mleczarni, dużo miał zleceń prac spawalniczych z cementowni (...), spawał m.in. metalowe pochłaniacze pyłów, spawał grzejniki. W zależności od zlecenia niektóre prace były wykonywane w zakładzie na placu, zwłaszcza przy dużych konstrukcjach, które nie mieściły się na hali, pracował na hali. Wyjeżdżał w delegacje np. do spawania kładek nad torami, pracował na obiektach cementowni, zdarzało się że spawał też na wysokości na 4 - 7 m. W angażu miał napisane ślusarz-spawacz,

ale wynikało to ze struktury zakładu, bo inaczej nie przyjęto by go to pracy. Wykonywał prace spawacza, nie wykonywał prac ślusarskich a jeżeli już to bardzo sporadycznie. Spośród zatrudnionych pracowników miał największe uprawnienia poddoporowe, to jest uprawnienia do spawania zbiorników i konstrukcji stalowych.

Warunki pracy były nienajlepsze z powodu braku wentylacji, która była potrzebna do odprowadzania dymów, które powstawały przy spawaniu oliwionych blach. Spawanie wykonywało się w różnych pozycjach, spawało się i na kolanach i na wysokości, postawie siedzącej i na stojąco. Spawacze dostawali mleko. Pracował powyżej normy godzinowej, w nadgodzinach. Na hali pracowało 5-6 spawaczy. Nie było typowych stanowisk spawalniczych. Spawanie było wykonywane w miejscu w zależności od wielkości konstrukcji. Spawacze mieli trudnopalną odzież, ochronniki – fartuch skórzany, nakolanniki, getry i na łokcie. Getry były skórzane i z azbestu. Wnioskodawca spawał też ocynkowana blachę. Przy spawaniu naoliwionej blachy jak i ocynkowanej powstawał specyficzny zapach. Na hali był hałas. Prace spawalnicze wymagały koncentracji. Maski chroniła wzrok przed odpryskami z otuliny. Przy spawaniu pojawiały się iskry. Pracował po 8 godzin. Otrzymywał dodatek za pracę w warunkach szkodliwych.

W (...) w C. wnioskodawca wykonywał pracę spawacza do 06.10.1993r.

Dowód: akta osobowe k. 15, zeznania wnioskodawcy M. G. (protokół – k. 26. – 27 oraz 51-51v. a.s.) oraz świadków J. R. (protokół – 27 v. – 28. a.s.) i Z. Ś. (protokół – k. 28 –29 a.s., H. Ś. k. 49v-50 as, P. Ż. k. 50v-51as).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dowody. Za wiarygodne Sąd uznał zeznania złożone przez wnioskodawcę uznając je za jasne, pełne, logiczne, spójne z zeznaniami świadków oraz analizą dowodów w postaci dokumentów, w szczególności z dokumentami znajdującymi się w aktach osobowych skarżącego.

Przystępując do oceny dowodów osobowych należy stwierdzić, że przesłuchani w sprawie świadkowie to osoby obce dla wnioskodawcy. Byli oni jego współpracownikami w okresie zatrudnienia w (...) w C. i mieli bezpośredni wgląd i styczność z wykonywanymi przez niego czynnościami.

J. R., Z. Ś. pracowali w (...) jako spawacze, mieli zatem identyczny zakres obowiązków. Obydwaj posiadali świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych. J. R. nie ubiegał się o wcześniejszą emeryturę. Natomiast Z. Ś. ubiega się o to świadczenie. ZUS nie uznał mu świadectwa i aktualnie świadek oczekuje na rozprawę sądową, w związku z wniesionym odwołaniem od decyzji odmownej. H. Ś. był kontrolerem zakładów, a po 1985 roku objął stanowisko kierownika działu produkcji i usług. Gdy część zakładów została zlikwidowana świadek pełnił większy nadzór nad zakładem metalowym i miał z nim większą styczność a zatem znał doskonale pracę wnioskodawcy. Z kolei P. Ż. był wice prezesem ds. zaplecza i rozwoju Spółdzielni i także znał wszystkie okoliczności dotyczące charakteru pracy wnioskodawcy i funkcjonowania firmy.

Wskazani świadkowie dysponowali, niezbędnymi wiadomościami w zakresie charakteru czynności wykonywanych przez wnioskodawcę, jego obowiązków, warunków zatrudnienia i zasad organizacji pracy. Zeznania świadków są logiczne i spójne, korelują ze sobą i z zeznaniami skarżącego. Zostały odebrane w toku postępowania sądowego, po pouczeniu o odpowiedzialności za składanie fałszywych zeznań. Z uwagi na to, że świadkowie są osobami obcymi dla wnioskodawcy, nie ma podstaw, by kwestionować ich zeznania i zarzucać im nieprawdę czy stronniczość. Drobne rozbieżności, co do niektórych szczegółów sprawy wynikają z naturalnych ułomności pamięci ludzkiej zważywszy, że świadkowie zeznają na okoliczności zdarzeń życia codziennego niemających charakteru wyjątkowego i z tego powodu trudniejszych do zapamiętania. Okoliczność, że występują te rozbieżności przemawiają za obdarzeniem ich zeznań wiarygodnością, bowiem wskazują, że nie były one uzgadniane na potrzeby procesu. W związku z powyższym Sąd obdarzył w całości wiarą zeznania zeznających w sprawie świadków.

W świetle powyższych ustaleń należało stwierdzić, że również zeznania skarżącego złożone w trybie art. 299 k.p.c., w powyższym zakresie zasługują na pełne uwzględnienie.

Sąd obdarzył wiarą zgromadzone w sprawie dowody nieosobowe w postaci dokumentów, znajdujące się w aktach organu rentowego oraz aktach osobowych. Były one przechowywane przez uprawniony podmiot, nie noszą śladów

podrobienia ani przerobienia. Ich treść nie była kwestionowana przez żadną ze stron, nie budziły one również wątpliwości Sądu. Na podstawie tych dokumentów w powiązaniu z zeznaniami wnioskodawcy i świadków, możliwe było ustalenie okresów pracy i zakresu obowiązków skarżącego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Odwołanie wnioskodawcy jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 748), mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat. Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przepis art. 32 ust. 2 cytowanej ustawy stanowi, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (art. 32 ust. 4 ustawy).

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cytowanego rozporządzenia okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie przepis § 1 ust. 2 rozporządzenia stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Sumując powyższe, aby nabyć prawo do emerytury M. G. musiał spełnić łącznie następujące przesłanki:

- 1) osiągnąć obniżony do 60 lat wiek emerytalny;
- 2) nie przystąpić do otwartego funduszu emerytalnego lub wnieść o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w tym funduszu, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;
- 3) na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnić:

)a co najmniej 15-letni okres wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz

)b staż pracy w wymiarze co najmniej 25 lat.

Bezspornym jest, że skarżący nie był i nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, ukończył w dniu(...) obniżony do 60 lat wiek emerytalny i na dzień 1 stycznia 1999 roku legitymował się co najmniej dwudziestopięcioletnim stażem pracy.

Rozważając czy wykonywaną przez skarżącego pracę w trakcie spornego okresu zatrudnienia w Stoczni Im. (...) w G. i w (...) w C. można zakwalifikować jako pracę w szczególnych warunkach należy podkreślić, że wnioskodawca występując do organu emerytalnego o przyznanie świadczenia nie przedłożył świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze na potwierdzenie tej okoliczności. Taka sytuacja nie może dyskwalifikować możliwości ubiegania się o przedmiotowe świadczenie. Należy mieć, bowiem na uwadze, że nawet brak stosownej dokumentacji nie oznacza sam w sobie, że pracownik nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Obowiązek sporządzenia odpowiadającego wymogom świadectwa obciąża pracodawcę, w związku, z czym wyciąganie jakichkolwiek negatywnych konsekwencji z nieścisłości w nim zawartych wobec pracownika byłoby dla niego nazbyt krzywdzące.

Ustalenie przez Sąd, że praca była wykonywana w warunkach szczególnych oznacza, że praca była w takich warunkach wykonywana. Sąd, w przeciwieństwie do organu rentowego, nie jest związany określonymi środkami dowodowymi. Zgodnie z treścią art. 473 k.p.c., w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron. Oznacza to, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe.

Powyższe oznacza, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., sygn. III UZP 6/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., sygn. III UZP 48/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 r., sygn. H UKN 186/97; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 29 stycznia 2013 r., sygn. III AUa 808/12).

Przeprowadzone postępowanie dowodowe, w którym Sąd oparł się na dokumentach znajdujących się w aktach ZUS i osobowych wnioskodawcy oraz jego zeznaniach złożonych w trybie art. 299 k.p.c. i zeznaniach świadków pozwoliło ustalić w sposób pewny, że wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę w warunkach szczególnych w Stoczni im. (...) w G. od 01.10.1974r. do 30.06.1976r. (1 rok i 9 miesięcy) oraz w (...) w C. od 20.10.1976r. do 11.01.1992r. (15 lat, 2 miesiące i 23 dni)

Czynności wykonywane przez wnioskodawcę w powyższych okresach opisane są w rozporządzeniu Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w wykazie A, dziale XIV, poz. 12 tj. „prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodnorodowym”.

Stwierdzić należy, iż uznając wyżej wskazany okres jako okres pracy w warunkach szczególnych wynoszący niemal 17 lat przekracza ustawowo wymagany próg pracy w tychże warunkach.

W związku z powyższym należy uznać, iż M. G. spełnił wszystkie przesłanki niezbędne do ustalenia mu prawa do emerytury na podstawie omówionych przepisów. Prawo do świadczenia zostało ustalone od dnia (...) roku, to jest od dnia złożenia ukończenia przez wnioskodawcę 60 roku życia, tj. od daty spełnienia wszystkich przesłanek do przyznania emerytury.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

W oparciu o art. 98 kpc Sąd zasądził od ZUS na rzecz wnioskodawcy koszty zastępstwa procesowego.